

Prenumeratę i inseraty przyjmują:

Administracja „Gazety Krakowskiej,” tudzież Agencje:
 W Krakowie: Jan Fischer, „Pałac Spiski,” p. Nowakowska, Sukiennice Nr 29., W. Kukliński w hali Sukiennic Nr 5. — W Rynku głównym p. A. Grigar, Główna trafik, skład papieru p. R. Ludwińskiego. Ul. Szewska: p. Fr. Pobudkiewicz. Ulica Grodzka: p. J. Bajer. Na Stradomiu księgarnia p. Fiszera i S. Herzoga.
 We Lwowie: księgarnia Polska, Plac Halicki, 14.

GAZETA KRAKOWSKA

Wyjątkiem niedziel i świąt.

W niedzielę pod Nrem 16 na pierwszym piętrze.
 Bankowanych listów nieprzyjmujemy.

Warunki prenumeraty:
 W Krakowie: rocznie 12 złr. półrocznie 6 złr., kwartalnie 3 złr., miesięcznie 1 złr.
 W Galicyi i całej monarchii austro-węg.: rocznie 16 złr., półrocznie 8 złr., kwartalnie 4 złr., miesięcznie 1 złr. 35 ct.
 W innych krajach: rocznie 48 fr., (40 marek), półrocznie 24 fr., (20 mrk.), kwartalnie 12 fr., (10 mrk.), miesięcznie 4 fr. (3 mrk. 50 fen.)
 Pojedynczy numer 6 cent, z przesyłką pocztową 8 cent. Inseraty 6 cent. od wiersza drobnym drukiem (petitem). Reklamowały nieopłacony nie podlegają opłacie poczt.

Zaproszenie do przedpłaty.

W Krakowie:

z odnośzeniem do domu
 na listopad 1 złr. 1 złr. 30 cent
 na listopad i grudzień 2 złr. 1 złr. 60 cent

W kraju i monarchii:

na listopad 1 złr. 35 cent
 na listopad i grudzień . . . 2 złr. 70 cent

Za granicą:

na listopad 4 frk. (3 m. 50 fen.)
 na listopad i grudzień . . . 8 frk. (7 m. —)

Prenumerata liczy się tylko od 1go i 15go każdego miesiąca.

Kraków, dnia 30 października.

Główny cel austriacko-rosyjskiej wojny w przyszłości.

II. *)

Polityczny powód wojny wywiera wpływ na jej pierwotny ogólny cel i na jej dalsze prowadzenie. Przed każdą więc wojną najpierwszą, najważniejszą i najwięcej stanowczą rzeczą jest osądzić, jakiego rodzaju jest wojna, którą się przedsięwzięcie co do natury powodów i stosunków, które ją spowodowały. Momenta te trzeba objąć myślą i rozważyć tak ze swojej jak i nieprzyjacielskiej strony, aby poznać środki, które na wojnę wywołać należy; trzeba w tym celu wziąć pod uwagę siły i stosunki własnego i nieprzyjacielskiego państwa, charakter i zdolność jego rządu i narodu, podobnież to oboje ze swej strony; nakoniec trzeba wziąć pod uwagę polityczne stosunki mocarstw postronnych i skutek, jaki na nie ta wojna wyrzucić może. Do dobrego rozważenia i porównania tych zawikłanych przedmiotów zwykła uczoność nie jest dostateczną; potrzeba na to — jak słusznie powiedział generał Clausewitz — promienia ge-

wosy, równouprawnienie i religij, tudzież autonomię indywidualności, byłyby o wiele zdolniejsze do roli wytworzenia dla małych nie-wykształconych ludów wschodnich lepszej

przyszłości, niż im dać może Rosya despotyczna, uznająca jedną tylko narodowość i religię państwową.

Atoli rzecz się ma w rzeczywistości inaczej, Rosya nie da się prześcignąć nikomu w łudzeniu, agitacji i wytwarzaniu sobie wszędzie partyj. Na dowód tego wskazuje autor nawet pielgrzymkę Czechów do Moskwy w roku 1867, tudzież tendencje partyi świętojurskiej w Galicyi, a wreszcie wskazuje partyę, którą Rosya umiała sobie utworzyć nawet w Turcyi. W dalszym ciągu swojego wywodu wykazuje autor z historią w ręku zdobyte, jakie Rosya uczyniła na Wschodzie, tudzież sposób, w jaki je czyniła. Przez okupację Bośni i Hercegowiny stwierdziła Austrya swoją decyzję, że nie chce opuszczać Wschodu; straty jednak i ofiary, jakie tu Austrya poniosła, wskazują najlepiej, z jakimi kosztami połączonymy tu był dalszy antagonizm z Rosyą, gdyby Austro-Węgry szukać miały ostatecznego rozstrzygnięcia tego antagonizmu na półwyspie bałkańskim. To też autor, podniósłszy sprzeczności jakie zachodzą pomiędzy polityką Rosyi i Austro-Węgier, wykazawszy jak dalece interesy ich wzajemnie na Wschodzie się krzyżują, mniema, że walka z Rosyą, a do niej musi przyjść, odegrać się musi, na szczęście Austro-Węgier, nie na półwyspie bałkańskim. „Do pokonania Rosyi nie wystarczy — jak świadczy Krymska wojna — zniszczyć jej armię. Państwo, które liczy przeszło sto milionów mieszkańców, może się łatwo dźwignąć z każdej klęski. Ażby trwał wywalczony następstwa, trzeba odkryć słabą jej stronę i na tę uderzyć. Słabą stroną Rosyi jest kwestya polska, co dla Austro-Węgier jest o tyle korzystne, że kraje polsko-rosyjskie będą teatrem wojny, na którym walka musi być rozstrzygnięta. Skoro Rosya będzie tu pobita i sprawa polska ostatecznie rozstrzygnięta, cały Wschód dostanie się tym

samym w bezpośrednią sferę potęgi Austro-Węgier“.

W dalszym ciągu swojej interesującej rozprawy podnosi autor, jak wielki błąd popełnił Napoleon, którego potem na wyspie św. Heleny żałował, że w r. 1812 nie podniósł sprawy polskiej. Gdyby to był uczynił, natenczas zaczepne jego działania miałyby ściśle określony i bliższy niż Moskwa położony przedmiot działania, mianowicie kraje polskie po brzegi Dźwiny i Dniepru. Każdy ruch naprzód byłby tu już połączony z dodatnią korzyścią, a zdobycie nawet części kraju, któryby Rosya stanowczo straciła, byłoby dla niej stratą a dla atakującego wzmocnieniem jego sił. Przy tak zakreślonym celu nie byłaby potrzebna owa nerwowa szybkość operacji, jaką Napoleon zdobywał sobie w środkowej Europie zwycięskie laury, ale w Rosyi doznał klęski. Nie stoczywszy żadnej większej bitwy, stracił Napoleon w przeciągu 7 tygodni około 140,000 ludzi i dotarł do Smoleńska d. 18 sierpnia 1812 r. z 2/3 częściami tych sił z jakimi d. 23 czerwca przekroczył Niemen. Straty te powstały nie tyle z powodu złego zaopatrywania wojska, ile z wycieńczenia jego sił w marszach na olbrzymich, złemi komunikacyami zaopatrzonych przestrzeniach. Tu sprawdziło się — zdaniem autora — przysłowie: „*festina lente!*“.

Nie będziemy się wdawali za autorem w krytykę tej nieszczęśliwej kampanii Napoleona, pragniemy tylko rozebrać wniosek, jakie z niej autor wyprowadza. Owóż najprzód utrzymuje autor, że gdy główny błąd operacji Napoleona okazał się w tem, że zaczepne swoje działanie roztoczył poza Smoleńsk; należy w przyszłej kampanii nie przekraczać tej wysokości, lecz zdobywszy ziemie polskie, zostające pod panowaniem Rosyi, ustanowić nową podstawę operacyjną nad Dnieprem i z niej rozpocząć nową kampanię.

Odcinek „Gaz. Krak.” z d. 30 paźdź. 1883.

Między nimi nie było...

Akwarele piórem M. G. Saphira odszkicował TAD. Z.—z.

Alfred do Teodora.

Baden.

Może masz i słusność. Pozwól jednak, bym się zatrzymał tu jeszcze parę tygodni, mimo późnej jesieni. Spokój i cisza do małego miasteczka a równocześnie i do mego serca wracają teraz dopiero, gdy kąpielowi gości powoli odjeżdżają a ja coraz wolniejszym się staje od spotykania po wszystkich domach i ścieżkach, na każdym górskim grzbiecie, w każdym skały załomie kilku przeżytych wielbicieli natury (skwaszonych turystów), znużonych i nudzących kąpielowców, którzy się tu i owdzie wałęsają. Bóg — to dla nich właściwie letniej gospody; różowa jutrzienka i melancholijny zmrok wieczorny, to służba owej gospody, a zapach łąk, woi kwiatów, obłoków labirynty, chłód leśny i świergot ptaszek pełen tajemniczego uroku — środkami leczniczymi; jak kubek przy źródle dość to wszystko otaksować i zażyć, choćby z zaspanem okiem i flanelowem ciepłem uczucia. — Więc zostaw mi tutaj. Zdaje mi się, jakby natura dopiero teraz do życia się budziła, gdy zrzuciwszy z swych bark brzemie turystów i chorych — zaczyna szerzej oddychać!

Cóż zresztą zobaczyłbym ja przy tobie w mieście? Ty (naturalnie) co do siebie zapewne masz racyą, dla ciebie wszystko tam ma jeszcze swoją wartość, swój powab; gdy z końcem października lub w listopadzie ciężko obciążone karety z zaciszy wiejskich wracają do zimowego (pańskiego) mieszkania, gdy nieszczęśliwe panie skępowane kajdanami etykiety i mody ze sześć miesięcy przeżywszy

zdala od swej rezydencji znów ciągną na stołeczne leże przez plac św. Stefana, Graben i Rynek; gdy eleganckie dzielnice na nowo się zapełniają poczynają lalkami, studującami „kwestye sezonowe“ — wtedy „książę Alba na swoim miejscu“, tyś mój drogi wtedy całkiem w swoim żywiole. Ale ja, powtarzam, cóż jaby tu robił?

Zazdroszczę ci twej krwi zamrożonej — nie mogę jej nazwać inaczej — krwi, z jaką ty zawsze i wszystko na świecie przy swej żelaznej wytrwałości i wiecznym czynnym spokoju traktujesz. Partyę serca i partyę bilardu zwykłeś z tą samą gracją flegmą, z tą samą powagą; sprawa zarzutki, którą kupiłeś zamyśla piękna baronówna Wendthal tyleż cię obchodzi, co i proces o dziedzictwo, od czego twa przyszłość zależy; z drugiej znowu strony badasz anatomicznie i sekcyonujesz serca i uczucia twych przyjaciół, co więcej, stan własnej miłości, z takim marmurowym chłodem rozważa i obojętności, jakbyś przy stole smarkosza zajał truflowe paszety. A przy tem wszystkim jesteś szlachetny, dobry, czuły a nieugięty! Ja tej mądrej sztuki, traktowania drobności jako rzeczy niezmierniej wagi i odwrotnie — nie mogę się wyuczyć, nie mogę jej sobie przyswoić. Zresztą nawet tego nie pragnę! Ja właśnie pragnę ludziom wskazać co mię obchodzi a co nie; że to mi leży na sercu a tamto mi jest wstrętne. Wierzaj mi drogi Teodorze, że często w cichości ducha mego serdecznie dziękowałem naturze za niepokojną, co więcej odpychającą na pierwszy rzut powierzchowność, jaką mię obdarzyła. Tak dziękuję niebu za moją bodiakovą pokrywę; jej bowiem zawdzięczać należy, jeśli nas świat nawzajem sobie nie wyrwa, jeśli nie służymy jak gładki kasztan lub bilardowa kula do zabawy dzieci albo nicponiów. Bóg widzi, jak szczęśliwym się czuję, że nie jestem gościem almanachów ani sztambuchów, którego matka przyroda wyposażyla delikatnym puchem i ponętym złotem runem; że nie

skazany na tułactwo po toaletach i biórkach eleganckich dam, na ciągłą ślizgawkę między tysiącami palcami i rękami wertującymi z wielkiem niby zajęciem — owe kalendarzyki klejnotów słowa i pióra. Wierzaj mi, że dla cnoty u kobiety a charakteru u mężczyzny nie znajdziesz lepszej straży przybocznej, dzielniejszego środka konserwacyjnego, jak — *niefortunna powierzchność*. Zwłaszcza jeśli ktoś, jak ja np. ma nieszczęście znanym być szerszej publiczności z kilku udułych utworów dramatycznych — to wprost nieocenioną jest taka kolczasta powłoka, która wszystkie zbyt zuchwale, niedyskretne, wszędobcibskie palce w przywoitej trzyma odległości. Osobistości w społeczeństwie zwykle (popularniejsze) bardziej znane, jak poeci, śpiewacy, malarze, itd. wydają mi się ową gruszką, co to ją każdy znużony i spragniony podróżnik ogląda w przekonaniu, że ma prawo ją sobie zerwać, i wycisnąć jej orzeźwiająco soki na zwilżenie wyschłego języka. Czyż nie wygodnie w podobnych wypadkach, gdy nasza fizjonomia tak się przedstawi, jakoby tablica z ostrzegającym napisem: „Tu nie ma przejezdnego domu!“ Kto gładki i luby, serdeczny i czuły, piękny i powabny — ten zarazem ofiarą wszystkich jadaczy orzechów; każdy z nich bez ceremonii go rozłupie, wyjmie najistotniejszą rdzeń (jadro, ziarno), a pobawiwszy się niem chwil kilka, obojętnie rzuci. Mnie więc nie każdy udaje się wtedy dopiero, gdy mieszczanie z niej powracają. Piszesz mi znowu, że Antonina była w Operze i że błada się wydawała. Bładość, mój przyjacielu, jestto odświeżająca miłość i ducha. Cicha księżycowa noc duchów jest błada, czerwonym jest gadatliwy dzień! Była także błada, gdy ja ujrzałem raz pierwszy; ale to nie była bładość lic ołowia-

na, które się podczas choroby wzajemnie pozerają; nie była to owa bładość chorowitej, romantycznej istoty, to była bładość mówiąca patrzacemu: „nie, człowiek nie jest dla radości, rozkoszy stworzonym; a serce jest niczem innym jak wiecznie odzywająca się tęsknotą do jakiejś ojczyzny bez bólu!“ Błada była jak urocy zmrok wieczorny, a spokojną, spokojną — jak myśl pełna tęsknoty, gdy cicho leci ku ukochanej. — Szła obok swej matki, prawdziwej matki z 19 w.; z oczyma w ziemię spuszczone, jak gdyby lubemu fiołkowi pragnęła zwrócić jego łubą łagodność, barwę, zaciszy żywot peken woni i zapachu! Był to piękny dzień a ja szczęśliwym jej przewodnikiem po wzgórzach prowadzących ku ruinie zamku Theben, która się tak wspaniale odbija w zwierciadle wód dunajskich. O tak! Ona jest błada! Dziś jak niegdyś! A ileż w tym międzyczasie było bładości i rumieńców, płomieni i lodowców, rozkoszy i boleści, ile wzniesiono świątyń, ile wykopano grobów? Tak Teodorze; postanowiłem wreszcie twemu długiemu naleganiu zadość uczynić i opowiedzieć ci historję mego serca. Historia to zwyczajna, jedna z tych, któreto, jak mówi Heine, powtarzają się codziennie. Ale w tem właśnie jej sek — mój Teodorze; tak strasznie pospolitą, tak niesłychanie spowszechniałą jest ona, a jednak przez nią mogą dwa serca na zawsze stracić niebo! Jestto na wskróś mieszczkańskie widowisko życiowe; nasi recenzenci powiedzieliby o niem: „sytuacya nie nowa, akcya zużyta, katastrofa odrazu (z góry) do przewidzenia!“ Na szczęście nie jesteś recenzentem a więc słuchaj lub raczej czytaj te oto listy moje, jej, i innych, które wszystkie znajdują się w moim ręku. Tymczasem prowadźmy dalej wzajemną korespondencyę. Bądź zdrów.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Już w pierwszym artykule, omawiając tę kwestyę, zastrzeżliśmy się przeciw temu rozumowaniu autora. Wojna z celem ściśle oznaczonym podjęta, musi być uważana jako całość i stosować się w rozwoju swoim do warunków chwili. Autor sam, przytaczając na wstępie swojej broszury sentencję marszałka Moltkego, „że strategiczne obliczenie może się wprawdzie rozciągać do głównego celu, jednak szczegóły tego obliczenia mogą obejmować tylko te operacje, które się odnoszą do pierwszego zetknięcia z siłą nieprzyjacielską” — przyznać musi, że byłoby to nieco zawczasie już dzisiaj stanowić, czy po zdobyciu krajów polsko-rosyjskich należałoby i w jaki sposób powtórzyć rozpoczętą kampanię z podstawy nadnieprzańskiej. Nie wiadomo jeszcze wcale, czy wojska rosyjskie, jak w r. 1812 opuszczają bez walnej bitwy terytorium polskie i cofną się za Dniepr, względnie za Dniepr, gdyby i w tę stronę skierowaną była linia ataku austriackiego.

Każdy atak ma swój punkt wierzchołkowy, po za którym następuje już osłabienie, a biada temu, kto go przekroczy, zwłaszcza gdy ma przed sobą przeciwnika silnego i zdecydowanego. Napoleon, ufny w swoje powodzenie i siłę moralną, przekroczył ów punkt i doznał szalonej klęski. Na szachownicy wojennej polsko-rosyjskiej nie można owego punktu upatrywać koniecznie pod Smoleńskiem, może on być bliżej a może i dalej, u właściwego wreszcie już celu kampanii. Na każdy jednak wypadek przezorność nakazuje, ażeby atakujący wzmocnił swoje podstawy; wzmocnienie zaś takie zyskałby atakujący niezawodnie w Polsce, gdyby jej sprawę podniósł z zamiarem rzetelnego rozstrzygnięcia.

Z Warszawy piszą do „Czasu“ d. 27 bm. „Dotychczasowy redaktor gazety urzędowej, powszechnie znanego „Warszawskiego Dziennika“ ks. Galicyn, który przez czas swego kierownictwa w tej gazecie odznaczał się umiarkowaniem, a nawet za czasów Albertyńskiego gorąco popierał ideę *primirenia* i wygłosił w owym dzienniku zasady słynnego „złotego mostu zgody“ — w ostatnich dniach uwolniony został od obowiązków. — Jenerał Hurko powierza redakcję organu, który ma być wyrazem jego kierunku — p. Szczepalskiemu, emerytowi, poprzednio znanemu dobrze u nas z popierania Apuchtinowskiej polityki, gdy zajmował posadę dyrektora szkół elementarnych i prywatnych w gubernii warszawskiej. Nadto nowy redaktor zdołał już podkreślić się w sympatyach Polaków przez swe dzieło p. t. *Istoria Rosji*, napisane w sposób, który zjednał tej pracy pochwałę kursora, a pełen fałszu na szkodę Polski, w zeszytach zaś roku wydał mapę części kraju przez Unitów zamieszkałej, nazwawszy takową: *Karta zabużskiej Rusi*. Wreszcie prace publicystyczne rzeczono rady stanu Szczepalskiego, znane są szerszym kołom z łamów „Moskowskich Wiedomości“, i „Rusi“. Około nowego redaktora grupują się *lepsze umysłowe siły* tutejszej partii Apuchtinoleoncyzowskiej, wśród których kilku świętojurców a emigrantów z Galicji z Mirosławem Dobrzańskim na czele.

Dział ekonomiczny.

Sprawozdanie

z posiedzenia krakowskiej Izby handlowo-przemysłowej z d. 25 października 1883.

Przewodniczący: prezes Izby p. Baranowski. Obecnych członków 12.

Kolej północna ces. Ferdynanda wzbierała się przez dłuższy czas zaprowadzić dla Krakowa te ułatwienia w ruchu osobowym, które dla innych stacyj już dawno były przyznane. Spowodowało to Izbę handlową do wystosowania zażalenia do dyrekcji tejże kolei, w załatwieniu którego nadeszła odpowiedź, że dla Krakowa zaprowadzono już bilety zwrotu (Tour und Retourkarten) do Wiednia, Berna, Olomuńca i Opawy z prawem powrotu w ciągu dni 5, a do Krzeszowic, Chranowa, Szeszkowy, Mysłowic, Oświęcimia i Białej-Bielskiej z prawem powrotu w ciągu dni 3. Na żądanie Izby handlowej zaś, aby Kraków zaliczono do miast, dla których wydawane bywają książeczki jazdy zwane „Rundreisekarten“ oświadczyła kolej północna gotowość przyznania ze swej strony żądanych ułatwień, nadmieniamy jednak, że ostateczna decyzja w tej mierze nastąpić może dopiero po przeprowadzeniu rokowań z innymi kolejami, których linie objęte są niemiecko-austriackim związkiem kolejowym.

Z powodu zamierzonego przeniesienia urzędu telegraficznego w Krakowie do domu zboru ewangelickiego wybudowanego przy końcu ulicy Grodzkiej a zatem w znacznym odśrodkowaniu oddaleniu uczynił p. Mendelsburg nagłą wniosek, aby Izba uchwaliła przedstawić ministerstwu handlu konieczność urządzenia w Sukiennicach formalnej stacji filialnej mającej swój własny aparat w miejsce dotychczasowej ekspozytury do zbierania depeesz tamże urządzonej. Wniosek powyższy przyjęto jednogłośnie.

Na zapytanie ministerstwa handlu co do ilości i jakości mechanicznych przyrządów tkackich w fabryce R. J. Gülchera w Białym wyrobionych, uchwalono po odczytaniu sprawozdania p. Leopolda Reicha udzielić żądane wyjaśnienia, z których się okazuje, że rzeczona fabryka urządzona jest postępowo i wszelkim zamówieniom łatwo sprostać może; obniżenie przeto cła od tego rodzaju przyrządów, którego się niektórzy fabrykanci sukna domagają z przyczyny, że potrzebnych aparatów w dostatecznej ilości i jakości w Austrii nabyć nie mogą, nie da się usprawiedliwić. Od lat wielu firma wiedeńska „Mathias Salcher et Söhne“ trudniąc się hurtownym handlem nici zwanych „Eisengarn“ używała do tego handlu zwijadełek zaopatrzonych w zarejestrowany na rzecz tejże firmy znak ochronny. Znak ten składał się z rozlicznych emblematów i inicjałów firmy t. j. liter M. S. S. Gdy zbiegiem czasu inne firmy poczęły w obieg puszczać nici swego wyrobu na zwijadełkach zaopatrzonych również inicjałami M. S. S. uprasza firma wiedeńska o potwierdzenie świadectwa wydanego jej przez kilku kupców krakowskich, że kupująca publiczność z rzeczonych liter M. S. S. wnioskując zazwyczaj o pochodzeniu nici i uważa takowe jako pochodzące z fabryki M. Salchera et Söhne. Po przemówieniu sprawozdawcy p. Henryka Schwarza, tudzież pp. Goebela, Barucha, Mendelsburga i Zieleniewskiego uchwalono wydać żądane poświadczenie.

Ministerstwo handlu zakomunikowało Izbie raport c. k. konsulatu jeneralnego w Lipsku, z którego się okazuje, że wywóz jaja z monarchii austro-węgierskiej a w szczególności z Galicji do Saksonii i innych krajów niemieckich jest stosunkowo nieznaczny, gdy przeciwnie wywóz jaja z Włoch wzrasta się z każdym rokiem i do bardzo wysokiej dochodzi cyfry.

W r. 1873 eksportowały Włochy zaledwie 5 1/2 miliona kilogramów jaja, a w r. 1880 wywóz ten przenosił już 25 milionów kilogramów, reprezentujących wartość 28 milionów franków. Tymczasem z Austro-Węgier, których położenie geograficzne jest o wiele korzystniejszem, zdołano wywieźć tylko 29 milionów kilogramów. Sekretarz Izby Dr Leo zarządził pod tym względem dochodzenie i przedstawił rezultat tych badań, z których się okazuje, że galicyjski handel jaja rozwinać się nie może z przyczyny cła wchodowego, zaprowadzonego od dnia 1 czerwca 1882 w wysokości 1 zlr. 50 ct. w złocie od cetnara metrycznego, a następnie z powodu drogiego, a w szczególności zbyt powolnego transportu. Gdy włoskie jaja transportowane bywają z Werony, głównego ogniska tego handlu, do Niemiec koleją Gotharda pociągami pospiesznymi i w ciągu 2 dni pojawiają się na targu, u nas mimo znacznie krótszej odległości transport trwa daleko dłużej, a towar ulega częściowemu zepsuciu. Bywają wypadki, że ze Lwowa do Krakowa transport odbywa się 5 do 6 dni, a zanim towar dojdzie do miejsca przeznaczenia, mija często 10 do 12 dni. Handlujący zniewoleni są wskutek tego sprzedawać nadchodzące tak późno transporty za jakakolwiek cenę i ani mogą marzyć o wyższaniu korzystnych koniunktur targowych.

Powyżej opisany stan rzeczy uchwalono przedstawić ministerstwu w obszerniejszym sprawozdaniu i prosić o wyjednanie uchylenia cła wchodowego od jaja, tudzież o znaglenie kolei żelaznych do racjonalniejszego przewozu jaja na wywóz za granicę przeznaczonych. W sprawie urzędzenia stowarzyszeń przemysłowców i rękodzielników na zasadzie nowej ustawy przemysłowej udzielono projektu nadesłanego przez poszczególnie starostwa do zaopiniowania członkom Izby, znającym dokładniej dotyczące powiaty t. j. pp. Götziowi, Lordowi, I. Holzerowi, Reichowi i Dr Kaczkowskiemu. Obecnie uchwalono przekazać operaty te do zbadania komisji złożonej z pp. Götza, Lorda, Reicha, Gustawa Barucha i Zieleniewskiego. Komisya ta ukonstytuowała się zaraz pod przewodnictwem p. Götza i przedłożył wnioski swoje na następnym posiedzeniu Izby.

Z przedstawionych przez Izbę 3 kandydatów zamianowany został p. Emil Korn cenzo-rem filii ubocznej banku austro-węgierskiego w Rzeszowie.

W końcu p. Mendelsburg, jako sprawozdawca komisji budżetowej przedłożył preliminarz wydatków na rok 1884. Komisya proponuje zmniejszenie niektórych pozycji, w których wydatek rzeczywisty był stale niższym od preliminarzowego, wskutek czego suma wydatków wynosi tylko 6610 zlr. 50 ct. a po doliczeniu 5% dotacji dla funduszu emerytalnego 6940 zlr. 50 ct. a. w. Między pozycjami wydatków znajduje się także kwota 350 zlr. a. w. na subwencję dla celów przemysłowych, z której będzie mogło być udzielonem stypen-

dyum dla przemysłowca kształcącego się w wiedeńskim muzeum techniczno-przemysłowem, lub innym tego rodzaju zakładzie.

Ze względu na dość znaczne zapasy kasowe proponuje p. Henryk Schwarza dalsze obniżenie dodatku na Izbę pobieranego, t. j. rozpisanie dodatku w wysokości 1 1/2 centa od 1 zlr. podatku zarobkowego, co Izba przyjmuje.

UKA.

ich zawodu, a i interesu publiczności dotycząca mogła być korzystniej załatwiona.

Towarzystwo oświaty ludowej w Tarnowie odbędzie dnia 4 listopada walne zgromadzenie w sali Stow. „Gwiazdy tarnowskiej“. Na porządku dziennym będą następujące sprawy: 1) Wybór prezesa; 2) wybór 12 członków Wydziału i ich zastępców; 3) wybór komisji lustracyjnej; 4) wnioski członków. Na posiedzenie to, które odbędzie się o godzinie 4-ej po poł., zapraszają w imieniu Wydziału: ks. Dr Kopyciński prezes i Dr Pechnik sekretarz.

Rada szkolna krajowa mianowała nauczyciela tymczasowego szkoły filialnej w Roztoczkach, Jana Atamańczuka, rzeczywistym nauczycielem zawiadującym stale szkołą filialną w Roztoczkach; nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Mogilnicy nowej, Ignacego Krzyżanowskiego, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły, tudzież nauczycielkę Otylię Iskrewicową w Bogumiłowicach, rzeczywistą nauczycielką szkoły etatowej w Bogumiłowicach, a nauczycielkę Krystynę Mikiewiczównę w Jadownikach, rzeczywistą nauczycielką szkoły etatowej w Jadownikach.

Dobry przykład dał Rzeszów, gdzie we wszystkich publicznych lokalach zaniechano numerowania znienawidzonej „Neue Freie Presse“.

We Lwowie umarł onegdaj dr Dominik Gebarszewski radca magistratu lwowskiego. Zmarły należał do spisku, w którym brali udział Smolka, Ziemiałkowski, Hefern i t. d. i jako więzień stanu był skazany na śmierć. W r. 1848 i aż do r. 1863 i dalej brał czynny udział we wszystkich sprawach publicznych.

(Mz). Stanisławów 28 października. Honorowi obywatele miasta Stanisławowa są powodem, że się Rada miasta nie może ukonstytuować. Magistrat natworzył tych honoracyorów do woli i z pełnomocnictwami ich w ręku dokonano w Kole wyborców inteligentnych tyle wyborów, ile się podobało. Rada faktycznie uzupełniać się chce przez kooptację, a nie przez wybory. To powinno być dostateczną pobudką dla prawodawców, aby honorowych obywateli nie przypuszczano do głosowania. Nic bowiem łatwiejszego dla ustąpić mającej Rady, jak natworzyć honorowych obywateli z powodu problematycznych zasług i trzymać się przy władzy. Nasz magistrat tak sobie wziął do głowy emolumenta, że na uwagi Namiestnictwa, unieważniające głosy honorowe odpowiada, że obywatele honorowi muszą mieć za to jakieś emolumenta, że są honorowymi. Honor bez emolumentów nie może się pomieścić w głowie magistrackiej. Naprawdę komisarz Machniewicz dowodził, że nie każdy honor wymaga emolumentów. Komisya wyborcza uznała głosy honorowe za ważne i z tego powodu znowu poszedł protest.

Dar. Cesarz udzielił ze swej prywatnej skarbki Towarzystwu dam dobroczynności św. Wincencego a Paulo w Tarnopolu „pomocy w kwocie 300 zlr.“

Do archiwum materiałów historycznych w Warszawie przeniesione być mają wszystkie tyczące się historii Polski ważne dokumenta rozrzucone po innych archiwach w Kaliszu, Kielcach, Lublinie, Radomiu i Siedlcach. Dziwna rzecz i wcale nie pocieszająca, że takie zbieranie cennych naszych dokumentów ma nastąpić z rozporządzenia ministra sprawiedliwości...

Liczbą osieroconych parafii w W. Ks. Poznanskiem przez śmierć w ostatnich dniach ks. Wawrowskiego i Rosińskiego dochodzi obecnie liczby 170 u z 300.000 dusz, z których 36 ze 111.000 dusz mają prawnie ustanowionych wikaryuszów, reszta zaś dusz, to jest 180.000 jest pozbawiona wszelkiej pieczy duchownej.

Strygonia (Gran, Ostryhom) — jak donosi „Węgierska Poczta“ — obchodziła 28-go b. m. uroczyste dwóchsetną rocznicę swego przez Jana III oswobodzenia z jarzma tureckiego. Już na kilka dni przed tą rocznicą w całej dycezyi Strygońskiej odbyły się uroczyste nabożeństwa dziękczynne z polecenia księcia Prymasa, jak o tem już donieśliśmy w niedzielnym numerze „Gazety Krak.“ — teraz w samą rocznicę odbył się uroczysty pochód w narodowych strojach węgierskich, nabożeństwo, które odprawił sam książe prymas, kardynał Simor, ze stosowną do uroczystości przemową — a wreszcie wieczorem na zakończenie uczta, na której spełniona bardzo wiele patriotycznych toastów.

Oświadczyński staropolskie. „Samorząd“ w dodatku do ostatniego numeru podaje według starożytnego rękopisu wynalezionego przez T. Narbutta, taki obrazek oświadczyński z XVI wieku. Pan Paweł z Wierzbowa, poznawszy dorodną córkę pana Jana, wysłał sędziego krewniaka w dziewczosłbę z prośbą o jej rękę dla swego syna. Dziewosłab przybrałszy chędogo i siebie i konia, wjeżdża na podwórzec pana Jana, zsiada z konia a trzymając go za udeczkę, puka do okna, w którym pan Jan staje.

— Pan Paweł z Wierzbowa (mówi dziewczosłab) mile Waszmość pozdrawia i radby widział, czyto Waszmość pozwoli, o co on się przemennie pytać będzie?

— Słucham panie sąsiedzie, odpowiada gospodarz domu.

— Oto pan Paweł ma swego parobka, już mu się do lat czterdziestu zabiera, a słyszał, że Waszmość masz dziewczę już też dorosłą, a zatem, jeżelibyś Waszmość dozwolił, toby się pebrał.

— Wstąpcie jeno do nas (mówi pan Jan), to się o tem namówimy.

Dziewosłab u kołka w okiennicy uwiązuje konia: sam wchodzi do izby. Stół zastaje nakryty,

na nim chleb i sól starym obyczajem. Gospodarz po staropolsku wita.

— Panie sąsiedzie! zjedzcie chleba z solą, byle z dobrą wolą.

W tem zawołał na żonę:

— Moja! pójdźcie jeno do nas.

Gdy przyszła, opowiedział jej rzecz w krótkości, z czem miły sąsiad przyjechał. Ta po wysłuchaniu odrzekła:

— Jak się Wam, panie mój, widzi.

Przywołano córkę — i ożwał się do niej ojciec:

— Moja dziewczyno! jużście się dosyć u nas kładzieli naprzędli, czasby też wynieść na swój chleb. A to, Panu Bogu dziękuję, że sąsiad pan Paweł z Wierzbowa, potyka się swoim parobkiem. Jakże, zezwalał na to?

Córka upadła do nóg swoim rodzicom na znak zezwolenia. Dziewosław nasypawszy klejnotów pierścionków, sznur koralowych i paciorków burztynowych w czapkę, wyspał je w podózek pani nie mówiąc:

— Pan Paweł od swego parobka na ten dar prosi, przyjmij Waszmość wdzięcznie, aż się o więcej postara.

Ojciec wtedy powiedział dziewczętom:

— Powiedzieć panie sąsiedzie, że za dwie niedziele będzie wesele. Niechaj pan Paweł sprwadzi z sobą skrzypków, ja też każę cięlątko, kurkę jedną i drugą zabić, nasycić miodu, i tak wespół cieszyć się będziemy...

W Muzeum techniczno-przemysłowym krakowskim we wtorek dnia 6 listopada rozpocznie się szesnasty rok wykładów dla kobiet. W bieżącym roku wykładają będą:

Na **Wydziale nauk przyrodniczych**: Adjunkt Obserwatorium astronomicznego krakow. Dr D. Wierzbicki astronomię popularną; prof. uniw. Jagiell. Dr A. Alth, mineralogię i geologię; prof. uniw. Jagiell. Dr Rostafiński, botanikę; p. Konst. Jelski, zoologię; prof. gimn. S. Anny Franc. Tomaszewski, fizykę doświadczalną; prof. b. Instyt. techn. Wład. Rozwadowski, chemię; docent uniw. Jagiell. Dr Kaz. Grabowski higienę popularną.

Na **Wydziale historyczno-literackim**:

a) przedmioty stałe: doc. uniw. Jagiell. Dr T. Ziemia, literaturę polską; tenże estetykę, p. Gustaw Ehrenberg literaturę powszechną; prof. uniw. Jagiell. Dr A. Lewicki historię polską; doc. uniw. Jagiell. Dr Ang. Sokolowski historię powszechną najnowszych czasów od pokoju Campo-Formio; p. Ksawery Pietraszkiewicz, pedagogię.

b) przedmioty niestałe: prof. uniw. Jag. Dr Teol. X. Wład. Chotkowski „Dzieje Kościoła polskiego w zaborze pruskim“; Dr Franc. Bylicki „Historię muzyki w XVII i XVIII stuleciu“; prof. uniw. Jagiell. Dr L. Malinowski, „Zasady gramatyki polskiej na podstawie porównawczej“. Oprócz tego kilku innych prelegentów zapewniło swój współdziałanie w tegorocznych wykładach niestałych, których tytuły zostaną ogłoszone we właściwym czasie.

Na **Wydziale Sztuk pięknych**: docent uniw. Jagiellońskiego Dr I. Kopernicki wykładają będzie: „Naukę o budowie i proporcjach ciała, o kształtach zewnętrznych, o postawach i ruchach, jakoteż o układzie rozmaitych jego części w chwili danej akcyi“; prof. Akad. techn.-przem. krak. J. Rotter, perspektywę artystyczną; architekt J. Wdowiszewski „Historię sztuki dz. 3-ci malarstwo“. Tenże: Techniki i historię artystycznego przemysłu, ciąg dalszy: drzeworytnictwo, miedziorytnictwo, złotnictwo i t. d. Dyr. Muz. narod. prof. Wład. Łuszczkiewicz: „O harmonii kolorów“.

Oddziałów rysunkowych wolnорęcznych jest sześć. W pierwszym oddziale olejnego malarstwa i rysunków z gipsu i z marmuru i żywej natury udziela H. Lipiński; w drugim oddziale rysunków z wzorów i gipsów p. J. Siedlecki; w trzecim rysunków z wzorów i gipsów p. Leona Bierkowską; w czwartym krajobrazów z wzorów, udziela w zimowym półroczu kierujący oddziałami 1, 2 i 3-im w godzinach swych lekcji, na letnie zaś miesiące (rysunków z natury), czwarty oddział znów będzie istniał samodzielnie; w piątym (Oddziale rysunków niedzielnych) ze wzorów i gipsów p. Karolina Bierkowska; w szóstym „Ornamentyki i rysunku ornamentacyjnego“ udziela prof. Akad. techn.-przem. krak. architekt S. Odrzywolski. Nadto dla pań poświęcających się olejnemu malarstwu, urządzony oddział kompozycyjny pod kierunkiem p. Hip. Lipińskiego w osobnym na ten cel wynajętym pomieszczeniu.

Oddziałów rysunków linearnych jest dwa. W oddziale 1ym i 2gim „Rysunku jeometrycznego poprzedzonego nauką jeometrii, i zastosowania tegoż do przemysłu, ornamentyki i życia codziennego, wraz z nauką o cieniach własnych i rzucanych“, udziela adjunkt obserw. astron. Dr D. Wierzbicki.

W oddziale drugim rysunków linearnych, nauki lawowania i nakładania kolorami udziela tenże.

W szkole rzeźbiarstwa udziela modelowania w glinie, artysta-rzeźbiarz p. Marcei Gujski.

W oddziale **drzeworytniczym** udziela drzeworytnictwa p. Ksawera Chlebowska. Kaligrafii o-zdobnej udzielać będzie p. L. Peszkowski. Główny kierunek i opiekę nad Wydziałem Sztuk pięknych i nadal tak jak i lat zeszłych przyjął dyrektor Szkoły sztuk pięknych p. Jan Matejko.

Na **Wydziale handlowym** dla kobiet, rozpoczyna się wykłady wtedy tylko, gdy się zbierze przynajmniej dwanaście uczennic. Przedmiotami

wykładanymi będą: Rachunkowość handlowa wraz z nauką o miarach i wagach, prowadzenie ksiąg handlowych pojedyncze i podwójne, wraz z nauką o wekslach i papierach publicznych i korespondencya handlowa. Kurs ten w razie potrzeby będzie rozszerzony i uzupełniony towaroznawstwem, jeografią handlową, zarysem ustawy przemysłowej, prawa handlowego i t. p.

Na **Wydziale gospodarczym**: p. Karol Lange członek Towarzystwa rolniczego, wykładają będzie: „Gospodarstwo domowe kobiece, poprzedzone krótkim zarysem gospodarstwa wiejskiego w ogólności.“ Prof. uniw. Jagiell. Dr Maks. Nowicki: „O rybacktwie krajowym i gospodarstwie rybnym“. Inne przedmioty na tym Wydziale, jako to: Wykłady sadownictwa i ogrodnictwa warzywnego i kwiatowego, jedwabnictwa i pszczelnictwa, technologii domowej, rachunkowości i prowadzenia ksiąg gospodarczych, rozpoczną się z początkiem maja, jeśli się zbierze dostateczna liczba słuchaczy.

Równie też rozpoczęcie lekcji języków obcych: francuskiego, niemieckiego, angielskiego i włoskiego, zależy od zapisu uczennic. Lekcyi francuskiego języka i literatury francuskiej udziela nauczyciel tegoż języka w uniw. Jagiell. p. W. Erard Ciechomski.

Lekcyi arytmetyki tak jak i w zeszłych latach udziela adj. obs. astr. Dr D. Wierzbicki.

Szczegółowe rozkłady godzin wykładowych i drukowane programy podają bliższe objaśnienia i warunki zapisów.

TEATR KRAKOWSKI.

Repertuar.

We czwartek 1 listopada: „Jan III. pod Wiedniem“ Wł. L. Anczyca.

W sobotę 3 listopada: „Prelegent“, komedia w 1 akcie J. Kościelskiego. Po raz pierwszy. „Przy kolei“, komedia w 1 akcie Jordana. Po raz pierwszy. „Bal“, komedia w 1 akcie, Adama Belcikowskiego. Po raz pierwszy.

W niedzielę 4 listopada: „Złodziejka“.

Początek o godzinie siódmej wieczorem.

Muzeum Narodowe sztuki (w Sukiennicach) otwarte od godziny 11 do 4 po południu za opłatą.

Wystawa nieustająca Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Sukiennicach otwarta codziennie od godz. 11ej do 4ej, prócz poniedziałku. — Wstęp w niedzielę 15 c., w dniu powstania 30 centów.

Zbiory ks. Czartoryskich zwiedzać można we wtorki, czwartki i soboty od godz. 10 do 12 w południe.

Gabinet archeologiczny uniwersytetu Jagiellońskiego (Collegium majus) zwiedzać można codziennie od godz. 12—1ej prócz niedziel, świąt i ferij uniwersyt.

Muzeum Techniczno-przemysłowe w gmachu OO. Franciszkanów, otwarte codziennie od g. 10—6ej. — Wstęp 20 c. od osoby. W niedziele i święta od 10ej do 2ej bezpłatnie.

Skarbiec i groby królewskie w katedrze na Wawelu zwiedzać można codziennie o godz. 10 zrana; w niedziele i święta po Sumie.

Groby zastążonych u OO. Paulinów na Skalce, zwiedzać można codziennie za zgłoszeniem się do X. Przeora.

Kalendarzyk. Jutro: Wigilia. Sw. Wolfganga.

We czwartek: Wszystkich Świętych.

Głosy publiczności.

Otrzymujemy następujące pismo:

Szanowna Redakcyo! Doszło do mej wiadomości, że jakaś pani (?) chodzi po domach i zbiera składki na mój Zakład lecznicy prywatnej („Dom zdrowia“). Ponieważ nikogo do zbierania składek nie upoważniłem, żadnych datków na cele mego Zakładu nie potrzebuję i nie przyjmuję, przeto proszę uprzejmie Szanowną Redakcyę o ostrzeżenie w sposób właściwy publiczności przed tym nowym rodzajem oszustwa. Gdyby zaś kto wiedział coś więcej o osobie nadużywającej w ten sposób mego nazwiska, to proszę go bardzo o udzielenie mi bliższych szczegółów, gdyż mam zamiar oddać tę sprawę w ręce właściwej władzy.

Z prawdziwym poważaniem

Dr Gwiazdomorski.

Przegląd polityczny.

Francuskie i niemieckie dzienniki zajmują się oświadczeniami hr. Kalnoky w węgierskiej delegacji i oceniają je w ogóle przychylnie. „National Ztg“ sądzi, że w Rosyi gorzko odczuja nieufność hr. Kalnoky do zaczepki z jej strony, opartą na wewnętrznych stosunkach tego państwa, i uznaje, że austriacka polityka na półwyspie Bałkańskim, była zawsze roztropna i umiarkowana. „National Ztg“ kończy swój artykuł słowami: „Liga pokojowa, której punktem środkowym Austriya i Niemcy, jest dość potężna, aby zmusić do pokoju część Europy, która pragnie wojny“.

„Kölnische Ztg“ pisze z tego powodu: „W chwili kiedy się zdawało, że związek państw przynajmniej wykazywali niebezpieczeństwo groźące Europie w skutek usiłowań zbliżenia się rosyjskiego niedźwiedzia. Twierdziliśmy i powtarzamy to, że rozszerzenie austro-niemieckiego przymierza, przez włączenie doń Rosyi, nie wzmocni ale osłabi gwarancje pokojowe. Wyraziliśmy obawę, że Rosya pod pokrywką przyjaźni będzie szukać i znajdować sposobność rozbięcia przymierza“.

„Journal des Debats“ stwierdza, że słowa ministra wiele się przyczyniają do wyjaśnienia

sytuacji, którą organa prasy europejskiej w ponurym przedstawiały światło.

„Temps“ robi uwagę, że świat przyjmie z wielkiem zadowoleniem pokojowe słowa hr. Kalnoky, zwłaszcza, że od niejakiego czasu dawało się uczuć pewne nieokreślone zaniepokojenie, a otwartość hr. Kalnoky wzbudza zupełne zaufanie. Nie można sobie jednak podchlebiać, aby pokój europejski był trwałym, kiedy pomiędzy Austrią a Rosyą musi nastąpić starcie na Wschodzie a Niemcy wezmą w niem udział, wysyłając swoje wojska nad Wisłę; prawdą jest tylko, że nie nie zmusza do przypuszczania, że chwila tego starcia już nadeszła!

Inne dzienniki wskazują również „czarny punkt“ w stosunkach z Rosyą i mówią nawet o ukrytej groźbie w słowach hr. Kalnoky.

Dziennik urzędowy bułgarski ogłasza następujące postanowienie księcia:

„Usuwamy pułkownika generalnego sztabu Redigiera od kierownictwa sprawami ministerstwa wojny i wydalamy go ze służby w bułgarskiej armii. Po drugie, mianujemy podpułkownika generalnego sztabu Kotelnikowa kierownikiem wydziału wojny“. Podpisano: Aleksander mp., Cankow mp.

Dalej znajdujemy w tymże dzienniku dwa rozkazy księcia:

1) Z uwagi, że odwołanie generała, adjutanta Lessoway i adjutanta Polsikowa do Rosyi nastąpiło bez mego zezwolenia, usuwam z mego orszaku tych oficerów, którzy są rosyjskimi poddanymi, mianowicie, pułkownika Songwinowa, kapitana Messolowa i lekarza służbowego Grimma. Moi ordynansowie nie będą się zaliczali do orszaku.

Zegnając rosyjskich oficerów mego orszaku, oświadczam, że pełnili oni znakomicie służbę i byli świetnym przykładem dla całej armii. Dziękuję im za usługi, które mi wyświadczili i upewniam ich, że Bułgarya nie zapomni tych usług. Podp. Aleksander.

2) Nakazuję, aby natychmiast po otrzymaniu niniejszego rozkazu, 26 oficerów bułgarskich przydzielonych do wojsk rosyjskich, drogą telegraficzną do Sofii odwołano. Podp. Aleksander“.

Pruski „Militär-Wochenblatt“ zamieszcza dłuższy artykuł o francuskiej armii, w którym na końcu tak się wyraża:

„Jako ogólny rezultat zapatrywań naszych możemy przyjąć ten pewnik, że reorganizacya armii francuskiej starała się wprawdzie o przyswojenie sobie litery niemieckich instytucyj, ale nie ożywiającego wszystkiego ducha. Pomimo całego uznania dla usilnych starań rządu do zorganizowania imponującej siły wojskowej, armia francuska nie przedstawia jednolitości z powodu sprzeczności w prawnych przepisach. Jednolitość jest przecież głównym warunkiem i podstawą dobrej armii. Dopóki karność i zaparcie się samego siebie, to prawdziwe cnoty żołnierskie panują w armii niemieckiej i nadają jej jednolity charakter, będzie takowa silną skałą, o którą rozbijają się nieprzyjacielskie szeregi.“

Radykałiści francuscy już nie tak zuchwale napadają na gabinet Ferrego. Interpelacyę w sprawie tonkińskiej odłożyli najpierw na sobotę, potem na poniedziałek lub na wtorek. Wyrażają ich poniekąd Bonapartyści, którzy wnieśli postawienie ministerstwa w stan oskarżenia. Wielkiego powodzenia nie będą mieli przeciwnicy obecnego gabinetu, co się już pokazało przy rozprawach nad § 74 ustawy municypalnej. Radykałiści bowiem żądali, aby rady municypalne otrzymywali wynagrodzenie. Wniosek ten, któryby kosztował utrzymania rad municypalnych z 8.000 na pół miliona podniósł, został odrzucony wszystkimi głosami przeciwko 124.

Zaprzeczono wiadomości jakoby minister skarbu p. Tirard miał zamiar usunięcia się wskutek ostatniego głosowania w komisji budżetowej. P. Tirard postanowił cofnąć się dopiero przed uchwałą Izby a następcą jego byłby w tym razie nie Leon Say, lecz albo minister robót publicznych p. Raynald, albo sprawozdawca budżetowy p. Rouvier.

Smutną wiadomość zapisać musimy przy zamknięciu dziennika:

Kalikst Baron Horoch

kapitan wojsk polskich z roku 1831, Prezes Towarzystwa Weteranów z r. 1831, znany i powszechnie czczony obywatel-patriota, umarł dzisiaj po południu o godzinie 3-iej.

Pogrzeb odbędzie się we czwartek o godzinie 3-iej po południu.

Telegramy „Gazety Krakowskiej“.

Wiedeń 30 października (tel. pryw.) Na wczorajszym posiedzeniu wydziału delegacji austriackiej dawał minister spraw zagranicznych

hr. Kalnoky niektóre wyjaśnienia na zapytania referenta hr. Clam-Martinita. W odpowiedziach tych podnosił szczególnie p. minister pokojową tendencyę przymierza austro-niemieckiego, jak również widoki długiego jeszcze trwania pokoju. Hr. Kalnoky dawał także komentarz do swojego wyrażenia „normalny“, jakiego użył w delegacji węgierskiej, mówiąc, że stosunek pomiędzy rządem austro-węgierskim, a rosyjskim jest normalny. Ponieważ wyrażenie to rozmaicie tłumaczy, przeto p. minister oświadczył, że takowe oznacza, co wyrażenie „przyjazny“ (stosunek). Zresztą przedstawił p. minister ogólne położenie w takim świetle, jak to uczynił był w delegacji węgierskiej.

Wydział przechodził następnie pojedyncze pozycje budżetu, które przyjął bez wykreślenia.

Także w wydziale wojskowym węgierskiej delegacji odbyła się wczoraj narada nad zwyczajnym budżetem, przyczem minister wojny dawał żądane wyjaśnienia, a chociaż dyskusya była żywa, nie obcięto żadnych pozycji budżetu.

Wiedeń 30 października. Sąd kasacyjny odrzucił odwołanie się Naumowicza i współpracowników.

Wiedeń 30 października. Komisya budżetowa delegacji austriackiej przyjęła budżet ministerium spraw zagranicznych i ministerium skarbu, tudzież rachunki z funduszy pod zarządem jego zostających, nakoniec etat najwyższej Izby obrachunkowej podług wniosków rządowych.

Berlin 30 października. Omawiając oświadczenia Kalnoky'ego w komisji delegacji węgierskiej, pisze „Nordd. Allg. Ztg“: Dążenie do utrzymania pokoju łączy materialne interesa wszystkich cywilizowanych ludów, tudzież dążności ich mężów stanu, a z uznaniem, iż wynurzenia Kalnoky'ego odpowiadają w zupełności ogólnej potrzebie pokoju, wzmacnia się przekonanie, że oświadczenia te przyczynią się do ustalenia sytuacji pokojowej w całej Europie.

Berlin 30 października. „Nordd. Allg. Ztg“ omawiając artykuł Rosyi do pokojowego przymierza państw środkowej Europy, oświadcza, że sojusze zawarte dotąd nie mają charakteru zaczepnego, a sposób wyrażenia się „Mosk. Wied.“ o podziale Europy na dwa obozy można chyba w tym sensie usprawiedliwić, że Europa pragnie pokoju i w tym celu zawiera przymierza. Jeżeli by było jakie państwo życzące sobie wojny, musiałyby czekać na porę stosowniejszą. Właśnie przeciw takim dążeniom zabezpieczają się państwa przystępujące do owego pokojowego przymierza, żeby solidarnie wspierać się nawzajem.

Frankfurt n. M. 30 października. Wczoraj wieczór powstała wielka panika w mieście, w skutek detonacyi spowodowanej przez podłożenie pod gmach policyi nitrogliceryny czy też dynamitu. Nikt z urzędników, którzy właśnie wszyscy znajdowali się w gmachu, nie nie ucierpiał, natomiast gmach sam znacznie uszkodzony został.

Paryż 30 października. Izba wyznaczyła dyskusyę nad interpelacyą Graneta w sprawie tonkińskiej na jutro. Po zamknięciu dyskusyj postawi Gatinau wniosek wydalenia książy z Francyi.

Bukareszt 30 października. W Izbie interpelował Epuresco w sprawie zajęcia na pograniczu rumuńsko-austriackim. Minister odpowiedzieć ma w trzech dniach. Rosetti podał się do dymisji, jako prezes Izby, aby mógł wziąć udział w obradach nad rewizyą konstytucyj. Izba odłożyła przyjęcie tej dymisji na później.

Bukareszt 30 października. Krążą pogłoski o podaniu się do dymisji ministra finansów Lecca.

Petersburg 30 października. Car przyjmował wczoraj w Gatzynie Batabanowa.

Kair 30 października. Biuro Reutersa donosi, że 150 żołnierzy egipskich napadły plemiona górskie między Suakim a Kawala i pobiły ich na głowę.

Aleksandrya 30 października. Dnia 7-go listopada zniesiona zostanie kwarantanna, postanowiona ze względu na okręty przybywające z Bombaju.

W Mese wybuchła cholera. Urządzono tam kwarantannę.

Kursa telegraficzne z d. 30 paździer. 1883.

Wiedeń, 2 godz. 30 m. pop.
Renta papierowa austr. 78-60. Renta srebrna 79-10.
Renta złota 99-20. 6% Węgierska 119-60. Losy z r. 1860 131-50. Akcyje banku Austro-węgierskiego 838.—. Akcyje kredytowe 252-90. Londyn 120 06.
Dukat 5-70. Napoleondor 9-55. Lombardy 144-75.
Losy z roku 1864 168.—. Akcyje kolei Karola Ludw. 284-50. Akcyje Lwow. Czerniow. 167.—. Akcyje kolei węg. północno-wschodn. 147-25. Akcyje Anglo-Banku 108.—. 5% Oblig. indem. galicyjsk. 98-70. Losy prem. węgierskie 113.—. Akcyje kolei Kossyoko Bogum. 145-50. Akc. kolei półn. zachod. austr. 188-25.
6% Listy zast. hipoteczne 101-50. Marki 68-90. Ruble papierowe 116-75. 4% Renta złota węgierska 87-20. 6% Austr. Renta pap. nowa 98-10. Akcyje Siedmiogrodzkie 162-50.

Usposobienie giełdy: słabe

Berlin, s. d. 30 b. m. 1883, r.
Wiedeń 169-40. Banknoty 169-60. Warszawa 187-25
Ruble 197-75. 5% Listy Zast. Pol. 61-20. 4% Listy Likwid. —.—. Akcyje Kol. Kar. Ludw. 120-87. Akcyje kredyt. 481-50.

Wydawca i Odpowiedzialny Redaktor:

Emil Szwarc.

Pończochy Bawełniane

dziane,
tylko dobry wyrób w różnych wzorach i wielkościach, poleca w braku innej tu rekomendacji sam fabrykant.
1611 4-5
Franciszek Heller
Freudenberg, p. Markersdorf.

MAGAZYN MOD

Józefiny Zawistowskiej
przeniesiony 1605 6-6
do domu przy ulicy Grodzkiej pod Nrem 4 na I. piętrze poleca największy wybór kapeluszy.

Kantor wymiany pieniędzy
KURNATOWSKI et COMP.
Kraków Rynek Nr. 17.

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe, monety, numizmaty, medale itp.

DO NABYCIA:
Skorowidz monet polskich od r. 1500 — 1864.

Cennik monet i medali, wychodzi peryodycznie d. 1-go Stycznia, 1-go Kwietnia, 1-go Lipca, 1-go Października.
1442 17-

Medyc., Chirurg, Akuszer. i Okulist.

D^r. J. DANIELSKI

przeprowadził się na plac Dominikański Nr. 5. i ordynuje od godziny 2 — 4-ej. (Ubogim bezpłatnie.)
1604 5-5

Arkusze Kuponowe

do obligacji indemnizacyjnych dostarcza klientom stałym za wynagrodzeniem własnych kosztów kantor pod firmą **Józef Rapoport w Krakowie Rynek 43.** Kuponu płatne 1 listopada przyjmuje się już teraz za gotówkę.
1593 2-10

Ukończony Uczeń gimnazjum warszawskiego, Polak, władający biegle językiem rosyjskim tak w mowie jak i w piśmie podejmuje się udzielania nauki tegoż języka tudzież i innych przedmiotów, wykładanych w gimnazjum. Warunki bardzo przystępne. Bliższa wiadomość pod lit. S. K. w Administracji „Gaz. Krakowskiej.”
1609 5-6

Płótno King.

Krótką trwałość płótna (wskutek chemicznego blichowania) spowodowała nas do wyrobienia pod powyższą nazwą materii posiadającej trzykrotne trwanie płótna a tańszej o 60 procent. Płótno King jest najlepszą, najtrwałszą i najtańszą materią na wszelkie gatunki bielizny. Nasz znak jest urzędowo ochronionym, kto go naśladowa, zostanie sądownie ukaranym. Płótno King sprzedaje nasz podpisany skład
1 sztukę 78 centym. 20 metr. długości na kałesony i bieliznę bardzo trwałą . . . ztr. 7-
1 sztukę 88 centym. szerok. na piękne koszule męskie i damskie, wszelkie gatunki bielizny różkowej . . . 8-50
1 sztukę 175 centym. szerok. 15 metr. długości na 6 sztuk wielkich prześcierań bez szwu . . . 11-80
1 sztukę 195 centym. szerok. na włoskie różka . . . 12-80
Celem przekonania się o gatunku, przesyłamy bezpłatnie próbki wszystkich gatunków. 1582 7-
M Beyer i Sp.
w Krakowie,
Sukiennice Nr. 13 — 14
naprzeciw kościoła Panny Maryi

Tajemne choroby

leczę na podstawie najnowszego naukowego badania, nawet w najrozpaczliwszych wypadkach bez szkody w zatrudnieniu, również i zle skutki tajnych wybrzyków młodzieńczych (Onanie), osłabienie nerwów i impotencyę. Pod najściślejszą dyskretyą. — Upraszam o dokładne opisanie choroby. 1586 7-?

Dr. Bella

członek Towarzystw naukowych itd.
Paryż, 6, Place de la Nation, 6.

MŁODOŚĆ! Młodzieńcza świeżość PIĘKNOŚĆ
ŚWIEŻOŚĆ! i Piękność Cery!

RAVISSANTE

urzędownie wypróbowane.

CAŁKIEM

nieszkodliwe
środki
TOALETY
damskiej.

DO
upiększania
i
KONSERWOWANIA
CERY!!

Wynalazca Doktor Lejosse w Paryżu.

Piękność kobiet zasadza się głównie na delikatnej, białej i czystej cerze; Panom, którym na tem zależy, aby zachować piękną cerę i chronić ją przed wpływem ostrego powietrza, słońca i t. d. polecamy ten od wielu lat powszechnie ulubiony i wyborny środek upiększający cerę, a który w toalecie damskiej uznany został, jako niezbędny i całkiem nieszkodliwy, tak że zbytecznym by było zachwalać go jeszcze, gdyż zadaniu swemu, jakim jest konserwowanie i upiększanie cery zupełnie odpowiedział.

Cena: 1 wielki oryg. flakon w białym pudełku ztr. 2-50) wraz z przepisem 1 mały " " w różowym " " 1-50) sem użycia.

SAVON RAVISSANTE.

Dla przyjemnego zapachu i z powodu nadawania cerze aksamitnej świeżości, cieszy się to mydło od wielu lat powszechnym używaniem. Każdy, co je używa, poświadczy, że jest niezrównane, i że jednoczo w sobie wszystkie zalety, jakie dobre mydło toaletowe posiadać winno.
1249 2-?

Cena: sztuka 50 ct; w pudełku: 3 sztuki ztr. 1-35.

Listowne zlecenia uskuteczniają się pod dyskretyą za pobraniem pocztowem
Nabyć można prawdziwe pojedynczo i w większej ilości
w GŁÓWNYM SKŁADZIE: **FRIEDRIKE SCHWARZ,**
Parfumerie „zum Blumenkorb“, Budapest, Rathausplatz 9,
Skład w Krakowie w aptece „pod Słoniem“
u p. **E. STOCKMARA,**
gdzieś we wszystkich aptekach mon. austro-węgierskiej i zagranic.

J. DUMAIRE

nauczyciel dyplomowany
JĘZYKA FRANCUSKIEGO
mieszka przy ul. Grodzkiej pod Nrem 32 na dole. Żona udziela języków niemieckiego i francuskiego.
1568 6-

SKORY SUROWE

baranie, sarnie, jelenie itp. skupuje w każdej ilości, o czem osoby, skóry miewające i handlarzy tychże uwiadomiam.
1581 5-

F. Lubański,

rekwizycjonista przy Placu Dominikańskim 3.

Założone w r. 1864.

G. L. DAUBE & Co.

Centralne Biuro Inzeratowe

wszystkich dzienników krajowych i zagranicznych
w Wiedniu Singerstrasse, II. a.

Codzienna expedycja wszelkiego rodzaju inzeratów do wszystkich dzienników, pism peryodycznych i kalendarzy całego świata.

Uwiadomienia, prospekta i cenniki gratis i franko.

Przy większych zamówieniach najprzystępniejsze warunki.

Zwracamy uwagę na adres: 1214 23

WIEN I. Singerstrasse IIa.

Kurs pieniędzy i pap. wartość.

Kraków, dnia 31 października.

Ruble pap. za 100 rs.	116	117
Marki niem. za 100 marek	58 25	59 50
Franki za 100 fr.	47 25	48 25
Półpempertal ros.	9 65	9 85
Dukat węg.	5 55	5 70
Rubel srebrny obraczkowy	1 50	1 70
Srebrne kupony płatne za 100 zlr.	—	—

Listy zastawne i obligacy.

Obligacye indemn. galic. za 100 zlr.	98	100
4% L. zast. T. kred. niems. 100 zlr.	88 50	91 50
4% " " " 100 zlr.	86	88
5% " " " 100 zlr.	98	100
6% L. hip. 100 zlr.	101	108
5% L. hip. z 10% prem. 100 zlr.	100	102
5% L. hip. 40 lat zwrotne 100 zlr.	97	99 50
6% L. włościań. z dywid. 100 zlr.	100	102
5% " " " 100 zlr.	97	100
5 1/2% Z. kred. Krak. 36 lat swr.	98	100
6% " " " 36 lat swr.	101 25	102 75
7% " " " 18 lat swr.	100 50	102 50
6% " " " 20 lat swr.	104	106
Akcyje kolei Karola Ludwika 210 zlr.	283	286
" " " " " " " " " " " "	166	169
" " " " " " " " " " " "	300	305
Lozy m. Krakowa 20 zlr.	18	20
" " " " " " " " " " " "	21 50	24
4% L. zast. Król. Polsk. 100 rubli	98 75	100 50
4% L. likwid. " " " " " "	88	90

Wiedeń, dnia 29 października.

Obligat. długu państwa.	
4 1/2% Renta pap. 100 zlr.	78 65 78 80
4 1/2% " srebrna 100 zlr.	79 10 79 25
4% " " " 100 zlr.	99 35 99 50
5% " " " 100 zlr.	93 10 93 20
4% " " " 100 zlr.	87 — 87 20
5% " " " 100 zlr.	85 40 85 50
5% " " " 10% pod.	96 75 97 25
Akcyje bankowe.	
Anglo-aust. " " " 120 zlr.	108 — 108 50
Boden-Credit " " " 200	210 50 211 —
Kredyt dla h. i. p. " " " 140	282 90 283 20
Kredyt węg. " " " 200	281 75 282 —
Niższo-Austr. " " " 500	350 — 355 —
Hipoteczne galic. " " " 200	— — —
Austro-węgierskie " " " 500	838 — 840 —
Unionbank " " " 100	108 25 108 50
Verkehrsbank " " " 140	146 25 146 75
Bankverein " " " 100	103 25 103 75
Länderbank " " " 200	109 80 110 20
Akcyje kolei.	
Albrechta " " " 200 zlr.	— — 76 —
Alföldskie " " " 200	167 75 168 25
Elzbiety " " " 210	224 — 224 50
Ferdynanda półn. " " " 1000	2615 2620
Franc. Józefa " " " 200	200 — 200 50
Morawsko-Szląska " " " 200	26 75 27 —

Lwowski-czerniow.

Lwowski-czerniow.	200	167	167 25
Aust. półn.-zachod.	200	188 25	188 75
Południowo " " " " " "	200	144 75	145 —
Tramwaj. " " " " " "	200	223 —	223 25
Węg.-galic. " " " " " "	200	169 25	169 75
Węg. półn.-wchod. " " " "	200	147 25	147 50
Węg. zachod. " " " " " "	200	168 50	164 —
Listy zastawne.			
5% Bodencredit " " " 100 zlr.	—	—	—
5% " " " " " " 33 lat " 100	—	—	—
5% Austro-węgierskie " " " 100 90	101	10	—
Obligat. pierwszeństwa.			
Albrechta 300 zlr. sr. za 100	97	—	97 50
Alföldskie 200 " " "	98 40	—	98 80
Gratzkoflach. 150 " " "	98 25	—	98 75
Elzbiety 600 marek za 200 mrk.	102 60	—	103 —
Ferd. półn. " " " " " " 400 " za 200 mrk.	107 25	—	107 50
" " " " " " " " 1872 300 zlr. sr. za 100	105 —	—	105 25
" " " " " " " " 1876 100 zlr. sr.	105 50	—	108 25
Gal. Kar. Lud. 1881 300 zlr. sr. za 100	98 75	—	99 25
Lwow.-Czern. 1865 300 " " "	94 80	—	95 30
" " " " " " " " 1887 300 " " "	98 75	—	99 75
" " " " " " " " 1868 300 " " "	95 50	—	96 —
" " " " " " " " 1872 300 " " "	93 75	—	94 25
Rudolfa 300 " " "	100 75	—	101 25
" " " " " " " " 1869 300 " " "	100 60	—	100 80
" " " " " " " " 1872 300 " " "	100 60	—	100 80
Siedmioerodska 200 " " "	92 —	—	92 80

Papiery loteryjne.

3% Bodencredit 100 zlr.	97 50	98 —
4% Cisańskie " " " " " " 100	109 70	110 —
3% Serbskie " " " " " " 100 fr.	32 25	32 50
3% Tureckie " " " " " " 400	22 20	22 50
5% Reg. Dunaju " " " " " " 190 zlr.	114 75	115 25
4% Żegluga Dunaju " " " " " " 100	109 50	110 —
4% Tryest " " " " " " 100	126 —	127 50
4% Tryest " " " " " " 50	64 50	65 —
4% 1854 Lozy " " " " " " 250	118 75	119 50
4% 1860 Lozy " " " " " " 500	131 50	131 80
Lozy 1864 " " " " " " 100	137 25	137 75
Lozy czerwonego Krzyża węg. " " " " " " 100	168 —	168 30
Węgierskie " " " " " " 100	6 30	6 50
M. Wiednia " " " " " " 100	113 —	113 50
Kredytowe " " " " " " 100	125 —	125 50
Klary " " " " " " 100	168 75	169 25
M. Insbruku " " " " " " 40	36 75	37 25
Keglewicz " " " " " " 20	21 —	21 50
M. Krakowa " " " " " " 10	17 60	18 50
M. Lublany " " " " " " 20	18 50	18 75
M. Budy " " " " " " 40	23 —	24 —
Palfy " " " " " " 40	38 —	40 —
Czerwonego Krzyża " " " " " " 10	11 90	12 20
Rudolfa " " " " " " 10	19 50	20 —
Salm " " " " " " 40	51 —	52 —
M. Salzburgu " " " " " " 20	22 80	23 20
St. Genois " " " " " " 40	48 30	48 50
M. Stanisławowa " " " " " " 20	23 50	24 —
Waldstein " " " " " " 20	26 75	27 25
Windsgrätz " " " " " " 20	39 50	40 —
Lozy nymfowe " " " " " " 23	—	25 —